

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egy évre - - - - - 12 korona
Félévre - - - - - 6 korona
Negyedévre - - - - - 3 korona
Egyes szám ára - - - 8 fillér.

Telefon szám 6.

HATÁRŐR

UJVIDÉK

1907. aug. 9. péntek

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Ujvidék, Ferencz József-tér

Kéziratokat nem adunk vissza

Megjelenik szerda, péntek
és vasárnap reggel.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA

Lapvezér: Teleki Árvéd gróf.

A magyarság terjedése.

A m. kir. központi statisztikai hivatal most tette közzé az 1900. évi népszámlálási nagy műnek III. és IX. kötetét, melyek közül az előbbi a népesség demografiai adatait, az utóbbi a népesség ház- és földbirtokának a foglalkozással való egybevetését közli. Oly bő anyag van e két kötetben összehalmozva, hogy azt egy rövid cikk keretében még főbb vonásokban sem lehet ismertetni és épp ezért megelégszünk azoknak az adatoknak tárgyalásával, a melyek az ország népességének anyanyelv szerinti megoszlására, az egyes nemzetiségeknek magyar nyelvismertére és műveltségi viszonyaira vetnek világosságot.

A magyar birodalom népessége az 1900. évi népszámlálás alkalmával nemzetiségek szerint következőképp oszlott meg: magyar volt 45.4 százalék, német 11.0 százalék, tót 10.5 százalék, oláh 14.6 százalék, rutén 2.2 százalék, horvát 8.7 százalék, szerb 5.5 százalék, egyéb anyanyelvű 2.1 százalék. Ha pedig csak az anyaország népességét vizsgáljuk, akkor itt a magyar elem volt abszolút többségben és pedig 51.4 százalékkal, míg a németek 11.8, a tótok 11.9, az oláhok 16.7, a rutének 2.5, a horvátok 1.1, a szerbek 2.6, az egyéb anyanyelvűek pedig 2.0 százalékát tették a népességnek. Összevetve ez adatokat az 1880. évi népszámlálás hasonló adataival, melyek első ízben derítették teljes fényt hazánk népességének nemzetiségi megoszlására, nemzeti szempontból arra a kedvező eredményre jutunk,

hogy a lefolyt két évtized alatt a magyarság szaporodási aránya több mint kétszer akkora, mint az utána legkedvezőbb növekedést mutató nemzetisége. Ugyanis, míg a magyarság 34.1 százalékkal szaporodott 1880 óta, addig a nagyobb számban képviselt nemzetiségek közül az oláhok csak 13.7 százalékkal, a tótok 9.4 százalékkal, a németek pedig 8.9 százalékkal szaporodtak. A magyarság erősebb szaporodása jórészt a magyar elem erősebb propagatív erejének tulajdonítható, a mihez természetesen mint hatalmas tényező hozzájárul a beolvasztás is. A németeknek a többi nemzetiségeknél kisebb szaporodásában föltétlenül jelentékeny része van annak a körülménynek, hogy a német elem, különösen a városokban, szívesen asszimilálódik a magyarsággal; míg ennek éppen ellenkezője áll az oláhságról, a minek következménye azután eléggé erős szaporodásuk.

Áttérve az egyes nemzetiségek nyelvismertére, mindenekelőtt mint örvedetes ténytet említjük meg, hogy a magyar nyelvismert az utolsó husz év alatt számottevően terjedt a nemzetiségek körében. Különösen a németeknél kedvező a magyarul tudók aránya és pedig 30.7 százalék, az 1880. évi 20.2 százalékkal szemben. Legkevésbé van elterjedve a magyar nyelvismert az oláhok és rutének között, kiknek csak 8.7, illetve 8.3 százaléka beszélt a magyar nyelvet. E két nemzetiség közül 1880-ban csak 5.7, illetve 5.5 tudott magyarul, valami csekély javulás itt is észlelhető tehát. A mi végül a többi nemzetiségeket illeti, a szerbek közül

11.4 százalék, 1880-ban 10.3 százalék, a tótok közül 15 százalék, 1880-ban 9.5 százalék, az anyaországi horvátok közül 22.5 százalék beszélt a magyar nyelvet a legutóbbi népszámlálás alkalmával.

Érdemes szótvetni, hogy míg a magyarok közül 1900-ban 1,037.633 beszélt németül, 326.149 tótul és 257.461 oláhlul, addig csak 608.812 német, 298.387 tót és 243.114 oláh nyelvű egyén sajátította el a magyar nyelvet. A német nyelvnek erős mértékű elterjedtségét a magyarságnál érthetővé teszi Ausztriával való viszonyunk, a többi adatok pedig arról tanuskodnak, hogy a magyarság, ha nemzetiségi környezetben él, nem zárkózik el annyira az idegen nyelv elsajátításától, mint azt a más anyanyelvűek teszik a magyar nyelvvel szemben.

Hogy a magyar nyelvismert tudása mennyire tulajdonítható az iskola és mennyiben az élet, a magyarsággal való érintkezés hatásának, ezt a magyarul is beszélő idegen ajkuaknak korcsoportok szerint való részletezése teszi nyilvánvalóvá. Ez adatok szerint figyelmen kívül hagyva a három éven aluli gyermekeket, kiknek jó része beszélni egyáltalában nem tud, azt látjuk, hogy a három-öt éves idegen ajku gyermekeknek 3.9 százaléka, a nőgyermeknek 4.1 százaléka tudott magyarul. Ez a kor az, midőn az ember tisztán a család körébe jut ismeretekhez s az idézett adatok fényesen szólnak a mellett, hogy a magyarosodás, ha tisztán a családokra volna utalva, alig haladna előre. Már a hat-tizenegy

Sülyedő hajó.

— A Határőr eredeti tárcája. —

Irta: Molnár Gyula.

Veér Kálmán, 28 éves, nyulánk, elegáns alak, arisztokratikus vonások, halvány arc, kopaszodni induló fő, mélyen fekvő szemek, melyekből ábrándos gondatlanság sugárzik ki.

Lili, 17 éves, bájos jelenség vidám babarc, naiv tekintet, ígéző kacérság a mozdulatokban.

(A Royal fogadó első emeletén elegáns szoba. A butorok damasztal bevonva, a padozaton perzsa szőnyeg, ajtón és ablakokon brokátfüggönyök).

Kálmán: A pamlagon hever, arccal egy kis háromszögletes szecessziós párnába temetkezve.

Lili: (Toilette-tükör előtt ül s hosszan elmerül saját arca nézésébe. Tetszeleg s olykor a rizsposz szarvasbőr után nyul, hogy végig simítsa orrát, állát és halántékát. Aztán szemöldökét festi sötétebbre).

Lili: (Odafordulva Kálmán felé) Barátom eleget aludtál!

Kálmán: (Nem mozdul).

Lili: Hallja? ... Ébren van maga?

Kálmán: (Más oldalára fordul.)

Lili: Mi leli magát?

(Föláll, odamegy a pamlaghoz s egy ideig nézi a mozdulatlanul fekvő alakot. Vállat von, aztán kinyitja a ruhaszekrényt és elegáns seilyembloust vesz ki, melyet magára ölt. Nagy tollas kalapot tűz meg a fején a tükör előtt s jobbra-balra forgolódik, hogy lássa, jól áll-e?)

Kálmán: (Ezalatt fölül a pamlagra s bambán mered maga elé.)

Lili: (Elneveti magát) Jaj de ostoba arcot vág!

Kálmán: (Sóhajt.) Igazad van ... ostoba is vagyok!

Lili: (Hozzámeget, cirógatja, ölébe ül, átfonja karját nyaka körül.) Hát mi bajod van fiacskám?

Kálmán: Oh jaj. Ne is kérd! Menj sétálni ha akarsz.

Lili: Azon a gummikerekűn, melyen tegnap kocsikáztunk? ...

Kálmán: Bánom is én!

Lili: Akkor jer hát!

Kálmán: Én? Én nem megyek, Lili.

Lili: Megbolondultál?

Kálmán: Igazán megbolondulni való állapot! Fogalmad se lehet róla. Szeretném lefotografálni ... Érdemes volna a megörökítésre ...

Lili: (Bámész tekintettel.) Micsoda?

Kálmán: Az én lelkiállapotom!

Lili: A lelkiállapotod lefotografálni?

Kálmán: Azt.

Lili: Meg van maga örülve?

Kálmán: Nem egészen ... de közel járok hozzá.

Lili: Beszélj, öreg mi lelt?

Kálmán: No várj csak! (kifordítja zsebeit) Érted ezt?

Lili: (Dacosan.) Ne ostobáskodjál!

Kálmán: Nincs érzéked a szimbólumok iránt ...

Lili: Oh ezen ugyancsak könnyű segíteni. (A szekrényhez fut, honnan egy hosszukás,

„Waltham“

A LEGMEGBIZHATÓBB
ZSEBÓRA
KIZÁRÓLAGOS ELÁRUSÍTÓ

Regényi István

ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, LÁT-
SZERÉSZ, VÉSNÖK. Leg-
nagyobb raktár arany,

ezüst és drágakő ékszerekben, látszerészeti, olkkokban legdusabb
ohinal ezüst raktár.

éves más anyanyelvű gyermekek körül a fiuknál 15.8 százalék, a leányoknál 14.9 százalék beszél magyarul, tizenkét-tizenéves korcsoportban pedig 23.8, illetve, 20.7 százalékra szöknek föl az arányszámok. Kétségtelen már e korban úgy az iskolának, valamint a vegyes ajku községekben a magyar gyermekekkel való érintkezés hatása. Igen kedvező a magyarul tudás arányszáma a tizenöt-tizenkilenc és husz-huszonkilenc éves korcsoportokban: e férfiaknál amott 25.6. emitt 28.9 százalék, a nőknél 27.3, illetve 19.1 százalék. Még az ötven-ötvenkilenc éves korcsoportba is az idegen anyanyelvű férfiaknak több mint 20 százaléka tudott magyarul, míg a nőknél 11 százalékra száll ez az arányszám. Ez adatok arra vallanak, hogy az iskolának a fáradozása a magyar nyelv terjesztése körül nem volt meddő, továbbá arra is rámutatnak, hogy mily kiváló szerepe van e téren az életnek is, speciálisan a nemzetiségeknek a magyar vidékek népével való érintkezésben. Erős a reményünk azonkívül, hogy az új népiskolai törvények a magyarosodást az eddiginél sokkal hatványozottabb mértékben fogják előmozdítani. A külső érintkezés erősen magyarosító hatása mellett szól pedig az a körülmény, hogy minden korcsoportban, de különösen az idősebb korosztályokban a férfiaknak sokkal nagyobb aránya beszél magyarul, mint a nőknél.

Az egyes nemzetiségek műveltségi viszonyait feltűnő adatokból kiemeljük, hogy az irni-olvasni tudás legerősebben a németek között van elterjedve, kiknek 62.8 százaléka nem analfabéta, míg legszármalmasabbak e tekintetben a viszonyok a ruténeké és oláhoknál, hikiük csak 14.7, illetve 20.4 százaléka tud irni-olvasni. A magyarság műveltség tekintetében majdnem megközelíti a németeket, a mennyiben 60.8 százaléka irni-olvasni tud. A tótok közül 49.9, a horvátok közül 39.3 és végül a szerbek közül 32.7 százalék tud irni-olvasni.

Bár csak jelentéktelen részét mutatuk be azoknak az adatoknak, a melyek a népszámlálási nagy műnek most megjelent kötetében foglaltatnak, mégis a

számok nemzeti életünk szempontjából sok kedvező jeltől tesznek tanúságot, egyúttal a jövőben odaadóbb és fáradságot nem ismerő tevékenységre buzdítanak a magyarság érdekében.

Bud János dr.

Az új rendszer működése.

Földünk lecsapolása.

3287 hold városi föld értékesítése.

Az új városházi rendszer munkaprogramjába iktatta, hogy a városnak több ezer hold bitangóságban levő földjét értékesíti. Csak legutóbb számoltunk be arról, hogy *Japavicz György dr.*, az új gazdasági tanácsnok az eddig igen kevés hasznót hajtó városi földeket *heréskertek céljaira 30%-al magasabb áron adta bérebe, amióltal a város 10 ezer korona bevételtöbbletét fog jutni.*

A *Határőr* volt az első, amikor annak sürgősségét még senki be nem látta, amely a kérdést állandóan napirenden tartva, energikusan hangoztatta a viz alatt álló városi földeknek sürgős és késedelmet nem tűrő lecsapolását. Nem kevesebb, mint 1190 hold legelő, 1240 hold erdő (ebből 420 hold ártér) és 857 hold rét, vagyis összesen 3287 hold kiaknázatlan, amely a városnak egy réz fillér jövedelmet nem hoz.

A városi tanács megbízásából *Japavicz György dr.*, gazdasági tanácsos ezévi júliusban összehasonlította a katasztert a telekkönyv adataival és a város törzskönyvezését kezdte meg. Ezzel egyidejűleg a városi tanács felterjesztéssel fordult a földmívelésügyi miniszterhez, hogy a viz alatt álló földek lecsapolásához szükséges utbaigazítások megadása céljából a kulturmérnöki hivatal egy szakközegét küldje le. *Balla Aladár dr.*, főispánunk személyesen is közbenjárt és sok tekintetben ennek köszönhető, hogy a földmívelési miniszter már júliusi 10-iki kelettel arról értesítette a várost, hogy a kért szakközeg legközelebb Ujvidékre jön.

Schmid Ödön, kir. főmérnök, a budapesti magyar kir. kulturmérnöki hivatal helyettes főnöke szerdán, e hó 7-én a déli gyorsvonattal Ujvidékre érkezett és *Japavicz György dr.*, *Forster Géza* tanácsnokokkal, *Vulko Sándor* és *Damjanov Gojko*, városi mérnökökkel az u. n. *Dolnya bara* dűlőt, (a vasuti hidon túlévő területet, a nagy és kis Limánt.) a *Gornya barát*, (a Jovánovits féle kertész-területet, a vrbákot, a kincstári kezelés alatt levő erdősítések, a nagy rétet) és végül a *Klissza alatti földeket* (pirosi és kiszácsi út menti legelőterületeket, városi szántóföldeket, melyek mély fekvésűknél fogva gazdaságilag kevésbé lesznek kiaknázva és részben viz alatt állanak) megtekintette és megállapította, hogy

a lecsapolás keresztülvitele által a város földjei tetemesen több jövedelmet fognak hajtani.

Schmid Ödön szeptember első felében hosszabb időre Ujvidékre jön és magával hozza a kulturmérnöki hivatal egyik vizmesterét is, aki a lecsapoláshoz szükséges lejtérmérezést végezni fogja, úgyhogy a tervek és költségvetések jövő évi februárra már teljesen készen lesznek és azután nyomban, teljes erővel hozzátognak a földék lecsapolásához.

Hogy ez a város költségvetésében mit jelent, elég ha rámutatunk arra, hogy a régi rendszer hibájából még ma is óriási kiterjedésű viz alatt levő, hasznót nem hajtó területünk van, mely azután a városnak tetemes jövedelmet fog hajtani.

Schmid Ödön, kir. főmérnök csütörtök reggel Budapestre utazott. Észrevételeit írásba foglalva három nap alatt megküldi a városi tanácsnak, mely jelentést mi azután, — közérdekű voltára való tekintettel, — ismertetni fogunk.

Egy anarkista Ujvidéken.

Beszélgetés Pavlovits Viktorral.

Csak ideálanarkista volt.

A királyhidai határrendőrség augusztus hó 6-án megtáviratozta az ujvidéki rendőrségnek, hogy *Pavlovits Viktor* anarkistát egyik rendőrelenőre szerda reggel 1/2 9 órakor a Budapestre érkező vonattal Ujvidékre fogja szállítani, hogy innen toloncúton továbbítsák. Ugyaneznap érkezett meg a horvát báni kormány távirati megkeresése, melyben arra kéri az ujvidéki rendőrséget, hogy *Pavlovits Viktort* továbbtoloncolás céljából adja át a pétervárad rendőrségnek.

Vései Elek rendőrkapitány *Ninkov Milán* rendőrelenőrt a pályaudvarra küldte, aki *Pavlovits Viktort* és az őt kísérő királyhidai határrendőrelenőrt a rendőrséghez kísérte.

Vései Pavlovits Viktort átvette és erről a határrendőrnök irásbeli elismervényét adott.

Vései Elek rendőrkapitány szívesége folytán alkalmunk volt *Pavlovits Viktorral* kiutastása felől elbeszélgetni. *Pavlovits Viktor*, magas termetű, szelíd kinézésű, 20 éves, szőke szakállú fiatal ember, aki Okletácón Szerbiában született.

— „Belgrádi nagybátyám anyagi támogatásával külföldre vágyódtam, — mondotta nekünk *Pavlovits Viktor*, — hogy idegen nyelveket sajátítsák el és főiskolai tanulmányaimat végezzem. Schweizba kerültem és a zürichi tudományegyetem bölcsészeti karára iratkoztam. Itt hat hónapig időztem és miután a francia nyelvet tökéletesen elsajátítottam, németül is meg akartam tanulni és ecélből Berlinbe készülttem. Schweizban számos honfitársam tartózkodik, akikkel Berlinből élénk levelezésben állottam. A berlini rendőrség engem, mert a

fekete vászonnal bekötött könyvecskét vesz elő.)

Nesze! Tépj ki belőle egy lapot, ird rá a neved, én ezalatt hordárt hivatok, aki beviszi a bankba!

Kálmán: (Szomorúan mered a könyvecskére.) Ez a könyv, ezek az üres lapok... az én tragédiám megsiratatlan történetét tartalmazza.

Lili: (Kitép egy lapot a könyvből s tollat ragad a kezébe.) Mennyit irjak rá?

Kálmán: Oh, amennyit tetszik!

Lili: Ezer korona!... Elég?

Kálmán: Szegény Lili! Ha még csak egyetlenegyszer honorálnák azt a kitépott lapot ezer koronával...

Lili: (Átadja a tollat.) Nos! ird alá!

Kálmán: Látom hogy még most sem érted!

Lili: (A babaarca kissé elkomolyodik.) Igazán, ha így folytatod — megharagszom...

Kálmán: Figyelj reám, kis Lilim. Gyónni fogok. Elfogyott a pénzem. Egy fillérem sincs... A szálló költségeit se fogom kifizethetni... Vacsorára valakitől kölcsön kell kérnem... Talán tőled...!

Lili: De hisz ez borzasztó!

Kálmán: Egy-két hét óta érzem ennek a

borzasztóságnak a kimaradhatlan bekövetkezését. Már kissé hozzá vagyok trenirozva.

Lili: De lehetséges ez? Hiszen gazdag vagy! dus gazdag!...

Kálmán: Négy év előtt... 24 éves voltam — s az árvapénztárból 60000 frtot vettem 4 év alatt!

Kálmán: Én is úgy tartottam... De a könyvecske lapjai gyorsan fogytak. Új könyvecské kaptam, s annak lapjai csak úgy rohantak az örült forgatagba, mint az előbbi. Csak egyet akarok felemlíteni.

Lili: Mit?

Kálmán: Mikor téged fölfedeztelek, sampanyereskiasasszony voltál Óbudavárában. Én meggyőződtem arról, hogy bennem énekesnői tehetség lappang s énekorákra járattalak. Mit gondolsz? Hány chec-lapot kellett e miatt kitépnem?

Lili: (Vállat vonogatja) Bánom is én. Akárhányat!

Kálmán: Aztán egyszer-másszor a lövésnyen is voltunk. Átkozott lövésnyek! Az én tippjeim sohasem bizonyultak jóknak. Emiatt is egy csomó chec-lapot téptem ki a könyvből.

Lili: El akarsz részletesen számolkodni?

Kálmán: Nem!... És bizonyára unalmas, csak visszatekintek a örökre elmúlt aranhuai napokra... Vége, örökre vége!

Lili: A pénzednek?

Kálmán: S vele a jólétnek, gondtalan, lomha életnek, vig poharzásnak, gummikerekiün való sétakocsizásnak — és sok másnak...!

Lili: (Elkacagja magát. Mindjobban belejön a kacagásba. Utoljára hentereg a kereveten, a könnyei csorognak belé, úgy nevet.) Olyan furcsa... Olyan különös ez...!

Kálmán: Kikacagad már magad?

Lili: (Ujabb kacagó rohamot kap, most szinte fuldoklik bele.) Még nem barátom! Halálra kel magamat kacagnom!

Kálmán: (Nyugodtan vár, míg Lili abban hagyja jókedve tulzott kitérését.) Hála istennek, most aztán beszélgethetünk komolyan.

Lili: (Megtörli szemeit melyek nedvesek a kacagástól, nagyon komoly arcot vág s ez igen jól áll neki.) Nem bánom fiacskám, beszéljünk komolyan.

Kálmán: Beszéljük meg a jövőt!

Lili: Rajta, beszéljük meg!

Kálmán: Az a körülmény, hogy a pénzem elfogyott, nem változtat semmit viszonyunkon. Én szeretlek!...

Lili: De én is téged!

Ha nem is ingyen, de mégis jól és olcsón akar vásárolni, úgy ne mulassza el **STEINER GYULA** férfi- és női-divatruházat az „Arany almához” hoz, Ujvidéken, Fő-utca 19. sz. alatt („Mödlingi cipőgyár” raktárával szemben,) megtekinteni, ahol is az összes e szakmába vágó cikkek, u. m.: férfi- és női-fehérmű, nap és esernyők, harisnyák, nyakkendők, bőr- és szövött-keztük, csipkék, szallagok. női-kézimunkák és kézimunka-kellékek stb a legnagyobb választékban kaphatók.

Pavlovits név orosz hangzású, érthetetlen módon megfigyeltetett. Állandóan szemmel tartottak. Schweizban sokat olvastam és hallottam az *ideálanarkizmusról* és tisztán tudományosságából több francia tudományos ideálanarkista lapot járatam és így kaptam meg a Párizsban nyíltan megjelenő „*Letant nouveau*” és az ugyancsak Párizsban szerkesztett „*Libertair*” című tudományos ideálanarkista lapokat.

A berlini cabinet noir ettől fogva még fokozottabb éberséggel kísért engem léptenyomon és noha anarkista nem vagyok, hat héttel ezelőtt, amikor hire jött annak, hogy az orosz cár a német császár látogatására jön, se szó, se beszéd, elfogtak és mint anarkistát letartóztattak. Hat hétig voltam Berlinben elcsukva. Eddig tartott a kördezősködés, amelyet a berlini rendőrség előzetemet illetőleg folytatott. Hat heti fogság után négy évre tiltották ki Németország területéről.

Kilenc napja vagyok már toloncúton és Belgrádba érve nagybátyám támogatásától fog függeni, hogy tanulmányaimat tovább folytathatom-e? Megtanultam szerb anyanyelvemen kívül németül, franciául, oroszul, olaszul. Mind az öt nyelvet tökéletesen tudom. Ha a belgrádi egyetemen volna bölcsészeti fakultás, ott maradnék, de így megint külföldre kell mennem.

Anarkista nem vagyok és újra hangsúlyozom, — végezte be elbeszélését a szimpatikus arcú, szelid kinézésű, szőke fiú, — *csak tudományosságából olvastam nyíltan megjelenő ideálanarkista lapokat. Ez az én bűnöm.*

Ezeket mondotta el a berlini rendőrség által Németország területéről kitiltott *Pavlovits Viktor*.

Pavlovitsnak egy szép utiböröndje volt. Az őt kísérő rendőr pedig 402 frankról és 20 takarékkönyv, értékes óra, 62 márka és 20 pfenning pénz, két korona magyar pénz, egy kés és 2 gyűrűből álló értéktárgyait a toloncolás végállomásáig őrizte.

Bloch rendőrelőnök ezután *Pavlovits Viktorral* Péterváradra ment át, honnan még ma Belgrádba viszik és ezzel *Pavlovits* hét heti kalvariájának vége szakad.

HIREK.

Házlezedünk új parancsnoka. Megirtuk volt, hogy *Liszt Emil* ezredes, az ujvidéki 6-ik es. és kir. gy. e. parancsnokát a napokban dandárparancsnokká léptették elő. A közös hadsereg rendeleti közlönyének legközelebbi száma közölni fogja, hogy a király *Zucculin Henrik* ezredes, a Fehértemplomban állomá-

sozó 43-ik es. és kir. gy. e. 4-ik zászlóaljának eddigi parancsnokát az ujvidéki 6-ik es. és kir. gy. e. parancsnokává nevezi ki. *Zucculin* hadseregünk egyik legképzettebb, legműveltebb tisztje, ki mint vezérkari törzstiszt *Rómában* éveken át magyar-osztrák katonai attasché volt. Házlezedünk *Zucculinban* kiváló és érdemes parancsnokot kap.

Az alkoholizmus ellen. Háromszékvármegye *Ujvidék* városához tegnap érkezett átiratában arra kéri városunk törvényhatóságát, hogy a képviselőházhoz intézett azon feliratát, mely azt célozza, hogy a kocsmák és pálinkamérések vásár- és ünnepnapokat megelőző napokon d. u. 6 órától az ünnepet vagy vásárnapot követő nap reggeléig zárva tartassanak, — városunk hasonló felterjesztéssel támogassa.

A fogyasztási adók megváltása. Megirtuk, hogy július hó 31-én a zombori pénzügyigazgatóság egyik kiküldött közege a városi tanácsossal a bor és hús-fogyasztási adók megváltása ügyében személyes tárgyalásokat folytatott, de mivel megállapodás nem jött létre, *Marcekovich Imre* dr., városi adóügyi tanácsnok csütörtök reggel a gyor-vonattal Budapestre utazott, hogy a pénzügyminiszteriumban a fogyasztási adók megváltása ügyében tárgyaljon és lehetőleg megállapodásra jusson.

Vadászegyleti gyűlés. Az ujvidéki vadász egyesület hétfőn este 7 órakor *Kugler Ede* elnöke alatt a Petőfi-utcai Geiger-féle vendéglőben gyűlést tartott, amelyen véglegesen elhatározták, hogy az egyesület a pirosi vadászterületet kibéri. Megállapították, hogy az egyesület tagjai augusztus 15-étől szeptember 15-éig naponta fejenként csak egy süldőnyulat lehetnek, szeptember 15-étől kezdve minden tag naponta két nyulat lehet. A beiratási díjat 50 koronában állapították meg. Az egyesület hétfői ülésén *Szlávy Bélát, Szeidl Rezsőt, Deutsch Kálmánt, Stréter Leót, Weigl Károlyt* tagjai sorába iktatta.

Kitoloncolt anarchista. A királyhidai határrendőrség egyik rendőre szerda reggel a Budapestre jövő vonattal egy állítólagos anarchistát kísért Ujvidékre *Vései Elek* rendőrkapitány *Pavlovitsot* átvette és továbbtoloncolás céljából a pétervárad rendőrségnek adta át, mely *Pavlovitsot* Zimonyig kísérte, hol a határt elhagyta. Az esettel külön cikkben foglalkozunk.

A tűzoltótanfolyamon *Schubert Márton*, városi adótiszt a Budapestben e hó folyamán tartandó tűzoltótanfolyam látogathatása céljából a város polgármesterétől szabadságot kapott és ecéiből már Budapestre is utazott.

Házlezedünk hadgyakorlaton. Az ujvidéki 6-ik es. és kir. gy. e. itt állomásozó zászlóalja hétfőn, e hó 5-én délután 1/2, 5 órakor külön vonaton Budapestre utazott, hol az ezredgyakorlaton fog résztvenni. A 6-ik gy. e. a dandárgyakorlatok alkalmával Budapest és Hatvan közt fog táborozni. Az ujvidéki zászlóalj szeptember hó 5-én érkezik vissza Ujvidékre.

Betiltott szociálista felvonulás. Az ujvidéki nemzetközi szociál-demokrata párt vezetősége vasárnap este 6 órára tüntető felvonulást tervezett és ebbeli szándékát *Demetrovits Vladimir* dr. főkapitányának bejelentette, de a főkapitány tekintettel arra, hogy vasárnap Ujvidéken vásár van, a tüntetőfelvonulást nem engedélyezte. A bejelentők a véghatározatot írásban kérték, hogy azt megfelelőbbhessék. A tanács a felebezés beérkezése után a felvonulás ügyében nyomban dönteni fog.

Adótisztból — énekes színész. *Schubert Márton* városi adótisztet közönségünk a műkedvelői színpadról bizonyára jól ismeri és sokszor gyönyörködött remek tenorhangjában, mely annyira megtetszett *Faludi Gábornak*, a budapesti Vígyszínház igazgatójának, hogy ajánlatot tett *Schubertnek*, miszerint egy évi próbaidőre a maga költségén az énekes kiképeztetni és neki a próbaidő tartama alatt megélhetésre havi 200 koronát ad. Amennyiben *Schubert Márton* a próbaidő leteltével külföldön gyönyörű hangját kellőleg iskoláztatta és csiszolta, úgy hogy a fővárosi követelményeknek megfelel, akkor *Schubert Márton* a Vígyszínházhoz fogja szerződtetni. *Schubert* kérvényt adott be a városi törvényhatósági bizottsághoz, melyben a fentieket elmondja és az 1907. év október 1-étől kezdve egy évi fizetés nélküli szabadságot kér, hogy amennyiben ezen egy évi fáradságos tanulást nem bírja ki, állásába visszajöhessen. Az augusztusi közgyűlés fog az érdekes kérelemmel foglalkozni.

Póstaforgalmunk 1906-ban. A szegedi kereskedelmi és iparkamarának a kerület 1906. évi közgazdasági viszonyairól a napokban megjelent évkönyve érdekes adatokat mond el a kerület póstaforgalmáról, amely adataiból az ujvidéki pósta- és táviradhatóság mult évi forgalmára vonatkozó adatokat kivettük. Eszerint az elmúlt évben Ujvidékre 1629940 bérmentes és bérmentes levél és zárt levelezőlap, 514046 levelezőlap, 210028 nyomtatvány és áruminta, 172224 portómentes egyszerű és ajánlott levél, 63154 ajánlott díjköteles levél érkezett, míg az utóbiből 67496 darabot adtak fel. Csomag érkezett 97994, feladatott 72176. Pénzes levél érkezett 8008, feladatott 8008.

Kálmán: Nos tehát! Alapítsuk meg a jövő programját...

Lili: Ugrándozva és tapsolva örömben. Ez csakugyan jó lesz!

Kálmán: Amilyen akad... Legvalószínűbb, hogy ügyvédbojtárrá leszek...

Lili: (Kacagásra csücsörít) a szája de van annyi ereje, hogy elfojtsa. Lásd... ez... ez.

Kálmán: Mit tartasz felőle?

Lili: Istenem... De hisz sokkal egyszerűbb volna.

Kálmán: Mi?

Lili: Kibékülnöd a mamával!

Kálmán: Már tettem némi kísérletet ez irányban főleg mikor úgy rémlett, hogy fogy a pénzem. De a mama kérlelhetetlen. Tudod ő meg akarta hosszabbítani a kiskorúságomat, mert sejtette, ami bekövetkezett. Akkor csuful összetűztünk és most tudni sem akar rólam.

Lili: De hisz van más rokonod, mindannyi gazdag, befolyásos...

Kálmán: Eljártam valamennyi jóindulatát. Ha közeledném feléjük, kiebrudálnának. Ez még úgy történt, hogy mikor még azt hittem, hogy a pénzem sohasem fogy el...

Lili: (Türelmetlenül topant lábacskaival) Ugyan, ne mesélj annyit. (Fájdalmas tekintetet vet az ablakra, melyen a lealkonyodó nap

rózsás sugarai szűrődnek be.) Tessék! Mindjárt este lesz... és én még ma nem sétáltam.

Kálmán: (Hosszas, bámészt tekintettel vet Lilire, aztán sértődötten hallgat egy ideig.) Te még most is sétára gondolsz?

Lili: (Fölugrik ülőhelyéből, tükör elé áll s kacér mozdulatok közt igazgatja kalapját.) Sőt el is megyek!

Kálmán: Elmégy?

Lili: El!

Kálmán: De... nem akarsz, hogy... úgy látszik, nem vagy tisztában a helyzettel...

Lili: Oh nagyon is!

Kálmán: Ez esetben...

Lili: (Keztyűjét huzza nagyon egykedvűen).

Kálmán: Arról is beszélni akartam, hogy mi történik veled?...

Lili: Velem?.. Én ugyan nem leszek terhedre...

Kálmán: Terhemre?

Lili: Majd el leszek valahogy.

Kálmán: Valahogy... mit akarsz ezzel mondani?

Lili: Majd meglátod Nemsokára hirt adok magam felől.

Kálmán: (Fölriadtan) Hirt adsz?

Lili: Természetesen!

Kálmán: Ez azt jelenti, hogy el akarsz hagyni!

Lili: Meg kell hoznom ezt az áldozatot! De légy nyugodt! Tudom, mi fog bekövetkezni?.. Egy ideig ügyvédbojtároskodol majd..

Aztán... a mamájával minden fiú kiszokott békülni... És ez sokkal hamarabb megtörténik, ha én nem leszek a nyakadon!.. A rokonok se haragudhatnak örökké... És aztán ki fogsz evickélni ebből a furcsa helyzetből. Ismét az lesz, aki voltál. Fess, elegáns, sikkes... Egy szóval: úr! Rosszul esnek, ha másként kel-

lene téged látnom! Ugy megszoktam már, hogy te úr vagy, — érted? Ur! De már is sokat fecsegek!.. Mindjárt beesteledik. Isten veled, drágám. Akkor.. Akkor meg fogsz róla győződni, hogy mennyire szeretlek! Most pedig pá! — nagyon rövid időre... Tán csak néhány óra! Pá!

(Gyors léptekkel, vissza se tekintve s remegve attól a gondolatától, hogy Kálmán utána fog rohanni, hogy valami csuf szcénát csináljon, kilebben a szobából, csaknem lelkendezve le a lépcsőkön — ott már szinte futva — ki, ki az aszfaltra, hol hamarosan eltűnik az esthomályban.)

(Gyors léptekkel, vissza se tekintve s remegve attól a gondolatától, hogy Kálmán utána fog rohanni, hogy valami csuf szcénát csináljon, kilebben a szobából, csaknem lelkendezve le a lépcsőkön — ott már szinte futva — ki, ki az aszfaltra, hol hamarosan eltűnik az esthomályban.)

(Gyors léptekkel, vissza se tekintve s remegve attól a gondolatától, hogy Kálmán utána fog rohanni, hogy valami csuf szcénát csináljon, kilebben a szobából, csaknem lelkendezve le a lépcsőkön — ott már szinte futva — ki, ki az aszfaltra, hol hamarosan eltűnik az esthomályban.)

(Gyors léptekkel, vissza se tekintve s remegve attól a gondolatától, hogy Kálmán utána fog rohanni, hogy valami csuf szcénát csináljon, kilebben a szobából, csaknem lelkendezve le a lépcsőkön — ott már szinte futva — ki, ki az aszfaltra, hol hamarosan eltűnik az esthomályban.)

(Gyors léptekkel, vissza se tekintve s remegve attól a gondolatától, hogy Kálmán utána fog rohanni, hogy valami csuf szcénát csináljon, kilebben a szobából, csaknem lelkendezve le a lépcsőkön — ott már szinte futva — ki, ki az aszfaltra, hol hamarosan eltűnik az esthomályban.)

(Gyors léptekkel, vissza se tekintve s remegve attól a gondolatától, hogy Kálmán utána fog rohanni, hogy valami csuf szcénát csináljon, kilebben a szobából, csaknem lelkendezve le a lépcsőkön — ott már szinte futva — ki, ki az aszfaltra, hol hamarosan eltűnik az esthomályban.)

(Gyors léptekkel, vissza se tekintve s remegve attól a gondolatától, hogy Kálmán utána fog rohanni, hogy valami csuf szcénát csináljon, kilebben a szobából, csaknem lelkendezve le a lépcsőkön — ott már szinte futva — ki, ki az aszfaltra, hol hamarosan eltűnik az esthomályban.)

(Gyors léptekkel, vissza se tekintve s remegve attól a gondolatától, hogy Kálmán utána fog rohanni, hogy valami csuf szcénát csináljon, kilebben a szobából, csaknem lelkendezve le a lépcsőkön — ott már szinte futva — ki, ki az aszfaltra, hol hamarosan eltűnik az esthomályban.)

Portómentes pénzes levél és csomag érkezett: 5720, utánvétellel érkezett 15756. Pósta megbi-
zás 2122 drb. volt. Utalvány 134831 érkezett
7438047 korona értékben, 78182 adatott fel
5574443 korona értékben. Távirat feladatott
57619 drb., érkezett 57556. Takaréktári és
chequeforgalom befizetések 10440365 korona,
kifizetések 3083820 korona értékben. 160 táv-
beszélő előfizető volt. Az állomások száma: 185.
A használatban levő sodronyok 52000 méter
hosszúak voltak. A használaton kívüliek 40000
métert tettek ki. Az egész évben 686816
összeköttetést létesítettek. — Mindezekből a
horribilis számokból látható, hogy az újvidéki
pósta- és táviratforgalom Bácsmegegyében, sőt az
országban is a vezető városok közt van és pósta-
és táviratbiztonságunk ügykezelése igen magas
szinonon állott, ami legfőképpen érdemes
pósta-főnökünknek: *Jibor Mihály* felügyelőnek
és az ő vezetése alatt működő derék tisztit-
karnak és segédszemélyzetnek válik dicséretére.

A rossz dinnyék miatt. *Bécsi István*,
gyümölcsösökofa néhány nap előtt *Felbab*
György gyümölcsösökofától egy kocsi din-
nyét vásárolt, de úgylátszik a dinnyékkel
nem lehetett megelégedve, mert lépten-nyomon
szidta *Felbab Györgyöt*, dinnyéivel együtt.
Felbab szerda hajnalban a piacon ép egy
ujabb kocsiakománnyal dinnyét vitt a piacra és
már-már akadt egy vevője, amikor a háttérből
váratlanul előlép *Bécsi István* és a venni
szándékozó harmadik előtt *Felbab Györgyöt*
és rossz dinnyéit leleplezte. Ebből oly parázs
verekedés támadt, hogy az egész piac össze-
futott. Csak úgy zúgtak a pofonok, melyeknek
a megjelent rendőr vetett véget, aki azonban
kis hiba, hogy maga is porúl nem járt. *Stefa-*
novits Zsárkó, rendőrkapitány *Bécsit* nyilvános
botrány okozása miatt 5 koronára és a rend-
őrrel is garázdálkodó *Felbabot* 20 koronára
büntette meg.

Felvilágosító szavak. A személyemmel
folyton jobb ügyhöz méltó buzgalommal foglalkozó
egyik újvidéki magyar nyelvű újság
utóbbi számában megemlékezvén a „Branik”
szerkesztőjével volt lovagias ügyemről, annak
a körülménynek a megindoklására, hogy a
„Branik” szerkesztője a lovagias elégtételadást
megtagadta, a tőle már megszokott vakmerőséggel
olyan okokat hoz fel, amelyek ilyenként
végeredményben valósággal nem szerepeltek.
A kérdéses újság ezen célzatos magatartásának
legmegfelelőbb megtorlása végett bűnvádi
feljelentést fogok tenni, amint hogy ezentúl is
minden hasonló esetben ezt az eljárást fogom
vele szemben követni. Mayer József.

Most nincs több mondani valóm.

Perics Jankó ma válaszolt tegnapi nyilatko-
zatomra. Perics Jankóval a bíróság előtt találko-
zom, egyelőre más mondani valóm nincs.
Mayer József.

Ki tud valamit?

A *Határőr* augusztus 4-iki számában fel-
vetettük a kérdést, miképpen lehetne az uszoda-
ban legutóbb is előfordult szerencsétlensé-
geknek elejét venni és hasonló szomorú ese-
tek megismétlését megakadályozni?

Megkértük lapunk olvasóit, hogy hatóságaink
jó szándékát, hogy az uszodában a szemé-
lybiztonságot megszilárdíthassák, egészséges
eszmék felvetésével és velünk való közlésével
támogassák.

Olvasóink szivesek voltak a feltett kérdésre
tömegesen válaszolni. A nagy számban beérkezett
válaszok közül néhányat alább közreadunk.

Tekintetes szerkesztőség!

A dunai uszodában előforduló szerencsétlensé-
gek megállítására vonatkozólag közzétett
felszólításra alábbi intézkedéseket tartom fel-
tétlen célravezetőnek:

Kötelező volt az uszodatulajdonos, hogy a tükörfürdőt 2 $\frac{1}{2}$ —3 méter mélységű
— könnyű szegletvasakkal bordázott — sod-
ronyháló kosárral lássa el, melybe a lépcsők
is beleesnének, a lépcsők még külön is két
oldalt és belső oldalán sodronyhálóval volna-
nak bevonandók, hogy sem azok alá, sem kö-
zé senki ne szorulhasson (ami már több sze-
rencsétlenség okozója volt)

Végül, — hogy a multkorihoz hasonló eset
elő ne fordulhasson, az egész kosár csiga- vagy
emelyűszerkezettel szerelendő fel, hogy szük-
ség esetén az egész alkotmány a lépcsőkkel
együtt néhány pillanat alatt a víz felszínére
emelhető legyen. Hogy az emelőszerkezet jó-
karban léte szemeltartható legyen, köteles
volna az uszodatulajdonos a kosarat minden
este kiemelni s másnap ismét visszaereszteni.

A célra s a szerencsétlenségek számára
való tekintettel ezen óvintézkedéssel járó ki-
adásokat semmiesetre sem tartom oly nagyok-
nak, hogy azok viselésére az uszodatulajdonos
kötelezhető ne lenne.

Teljes tisztelettel
egy olvasó.

Az uszodában legutóbb előfordult kettős
szerencsétlenség gondolkodóba kell hogy ejtse
mindazokat, akik a fürdőbe eljárnak, de ha-
tóságainknak is kötelessége, hogy a fürdőzők
személybiztonságáról gondoskodjanak. A tükörfür-
dőben egész hosszában erős kötelet
kell húzni, hogy a vízben elfáradt uszó a kö-
tébe fogódzkodva a vízben is megpihenhes-
sen. De okvetlen, mint legelső sorban teljesítendő
óvintézkedésnek tartom hogy a tükörfürdő
kosárral látassék el. R. S.

A tükörfürdőt két részre lehetne osztani
és mind a két részt kosárral ellátni. Erre a
kettéosztásra tán azért volna szükség, mert
ilyen nagy tükörfürdőt egy kosárral ellátni,
— szerintem nehéz volna. Aki extravagáns
ugrásokat akar tenni és versenyszásokat akar
produkálni, — az menjen a szabad Dunába,
de legalább a fürdőházban legyen a fürdőző
személye nagyobb biztonságban, mint a sza-
bad Dunában. Egy fürdőző.

A *Határőrben* olvastam, hogy a főkapitány
úr a tükörfürdő mellett úszómesteri in-
spekciókat rendelt ki, akiknek semmi más hi-
vatásuk sincs, mint a tükörfürdőt figyelemmel
kísérni. Az intézkedés igen szép és okos, csak
az nem szép, hogy azt nem tartják meg. A
tükörfürdő mellett élő inspekciót nem lehet
látni. Győződjék meg erről maga a főkapitány
úr! K. B.

A ki a feltett kérdéshez egészséges esz-
mék felvetésével hozzá kíván szólni, kérjük,
szíveskedjék a kérdésre adandó válaszát ve-
lünk közölni.

Politikai főmunkatárs: Kalmár Antal dr.
Felelős szerkesztő: Mayer József.
Társzerkesztő: Medvetzky Imre dr.

19481. sz.

1907. kig.

Árlejtési hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város tanácsa a városi
rendőrség és városi hivatalos szolgák 1907.
1908 és 1909. évi lábbelinek (cipő, csizma)
biztosítása végett azoknak szállítására Ujvidék-
en, *Városház II. emelet 34 sz.* hivatalos
helységben 1907. évi augusztus hó 16-án d.
e. 10 órakor zárt írásbeli versenytárgyalást
fog tartani, melyre vállalkozók azzal hivatnak
meg, hogy az ajánlatok ezen versenytárgya-
lásra legkésőbb 1907. évi augusztus hó 16.
napjának d. e. 10 óráig Ujvidék szab. kir.
város tanácsánál nyújtandók be.

Szállítandó lesz: 64 (hatvannégy) vár.
rendőr részére évenként 1 pár cipő és fejelése,
1 pár csizma és fejelése; továbbá a hivatal-
szolgák részére 2 pár cipő és 1 pár csizma
mérték szerint.

Ujvidék szab. kir. város tanácsának 1907.
évi augusztus hó 7. napján tartott üléséből.

Szalay Lajos, s. k.
kir. tanácsos polgármester.

5210. szám

1907. tkv.

Árverési hirdetmény.

Özv. Popovitzki Mladenné és t. végrehaj-
tatóknak *Jerkov Dusan* urszentiváni lakos vég-
rehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügy-
ben a kérelem következtében a végrehajtási

árverés 20 korona és 1200 korona tőkék 31
korona perbeli és végrehajtási már megállá-
pított valamint jelenlegi 32 korona 30 fillér és
a még felmerülendő költségek kielégítése vé-
gett az 1881. évi LX. t.-c. 144. §-a alapján és
a 146. §-a értelmében az újvidéki kir. törvény-
szék mint telekkönyvi hatóság területén levő
az urszentiváni község 649. sz. betétben A II.
1—2. sorszám alatt felvett 108. 109. hrsz.
11/b. ö. i. sz. házra 1130 koronában ezennel
megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül 1907.
évi szeptember hó 14-ik napjának délutáni 3
órája Urszentiván község házához tüzetik ki.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlal-
nok a kikiáltási áron alul is eladni fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az
ingatlan becsártnak 10%-át vagyis 113. koronát
készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42.
§-ában jelzett árfolyammal számított és az
1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt
I. M. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes
értékpapírban a kiküldött kezéhez leinni avagy
az 1881. évi LX. t.-c. 170. §-a értelmében a
bánátpénznek a bíróságnál előleges elhelyezé-
séről kiállított szabályszerű elismervényt át-
szolgáltatni.

Ujvidéken, 1907. évi július hó 1-én.

Saághy,
kir. törvényszéki bíró.

Társalkodónő

kerestetik idősebb hölgyhöz, német nyelv
kivántatik, ki franciául is beszél előnyben
részesül. Ugyanott 18 darab I. rendű
tölgyfából készült kád és 2 1500
literes hordó olcsón eladó.

Vermes Mór,

41. 5—6.

Kenyér-utca 36.

Eladó ház és telep.

Bem-utca 13. sz. alatt ház nagy
gyümölcsös kerttel eladó, úgyszintén
egy szőlőtelep terméssel együtt.

44. 3—2.

T. cz.

Van szerencsém ezennel becses tu-
domására hozni, hogy az

„ELSŐ MAGYAR

Általános biztosító Társaság”

ujvidéki főügynökségét

átvettem és irodámat Winkle-féle pa-
lotában megnyitottam.

Társaságunk biztosít tűz, jég, szállit-
mány és betörés ellen, továbbá
köt életbiztosításokat a legkedvezőbb
módozatok szerint.

A midőn szolgálataimat ez irányban
felajánlom, kérem, hogy engem becses
bizalmával megtisztelni szíveskedjék.

Ujvidék, 1907. augusztus havában.

kiváló tisztelettel

Will Gyöző

az Első Magyar Általános biztosító Társaság
46. 6—2. főügynöke.

Eladó berendezés

Márvány asztalok, plüch padok, lég-
szesz-lusterek, jégsekreány, kávéház,
cukrászda vagy fodrásztűzlet részére
azonnal eladó.

Hahn Sándor,

36. 10—9.

Futaki-u. 13.